НАВБАТ — МАЖБУРИЯТГА

ПИСКЕНТ (Телефон орқали). Зарбдор йилда зарбдорчасига меҳнат қилаётган район пахтакорлари йиғим-терим суръатини кун сайин оширмоқдалар. Кўпгина бригадалар йиллик пахта тайёрлаш планларини бажарганликлари тўғрисида ғалаба рапортига имзо чекмоқдалар. Тельман номли колхозда пахта териш ва давлатга топшириш уюшқоқлик билан ўтказиляпти. Колхознинг Анвар Ализаров бошлиқ 10-бригадаси куни кеча ҳар гектар ердан 25,5 центнердан «оқ олтин» олиб, йиллик пахта тайёрлаш планини муддатидан илгари бажарди. Бригадада 170 тонна пахта «пўлат этак»лардан тўкилди. Бригада заршунослари яна ҳар гектар ердан 15 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини қабул қилдилар.

Илғор механизатор Мустафо Белазов 90 тонна, Мансур Шабанов 50 тоннадан ошириб пахта териб, планнинг бажарилишига муносиб ҳисса қўшдилар.

Бригадада пахтани машинада териш билан бирга, қўл теримига ҳам катта эътибор беряпти. Ҳикмат Қодирова, Хонлар Қосимова, Фотима Қодимова ва бошқа чевар теримчилар шу кунгача хирмонга 4—5 тоннадан ошириб «оқ олтин» тўкдилар.

Райондаги «Гулистон» колхозида ҳам йиғим-терим ишлари қизғин бораяпти. Колхознинг барча бригадалари пешқадамликка интилиб, ўзаро социалистик мусобақани қизғин давом эттирмоқдалар. Фикри Бадалов бошлиқ бўлган бригада миришкорлари 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан «оқ олтин» йиғиб олиб, йиллик пахта тайёрлаш планини қисқа муддатда ошириб адо этдилар. Улар даладаги ҳосил чўғини чамалаб кўриб, ҳар гектар ердан яна 15 центнердан «оқ олтин» йиғиб оламиз деб сўз бердилар.

Бригаданинг Рихсиқул Ботиров, Мирхалил Холмуродов, каби механизаторлари ўз агрегатларини унумли ишлатиб, 80—90 тоннадан пахта териб топширишга муваффақ бўлдилар.

О. АБДУРАҲМОНОВ.

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ

№ 196 (4912).

4 ОКТЯБРЬ ПАЙШАНБА 1973 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ТЕРИЛГАН ПАХТАГА НАҚД ПУЛ ТЎЛАНЯПТИ

ЯНГИЙЎЛ («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Райондаги маълумотда йиғим-теримда «Партия XXI съезди» колхози охирги ўринлардан бирида келяпти. Бу колхоз правлениеси ва партия ташкилотини жиддий ташвишга солди. Ишчи кучларини йиғим-теримга кўпроқ сафарбар этиш юзасидан зарур тадбирлар ишлаб чиқишга даъват этди.

Ҳақиқатан ҳам сўнгги вақтда колхозда бир қанча ибратли ишлар амалга оширилди. Айниқса техникадан кўпроқ фойдаланиш ва механизаторларнинг манфаатдорлигини оширишга эътибор кучайтирилди. Нотекис пахтазор ерларда «оқ олтин» терган механизаторларга ишнинг натижасига қараб нақд пул тўланмоқда. Ҳар бир тонна терилган пахтага 10 сўмдан ҳақ тўланиши иш унумдорлигини кескин оширди.

Кундалик иш якунланади. Эрталаб эса колхоз кассири Рустамали Йўлдошев даламадала юриб кечаги терилган пахтага пул тарқатади. Маматали Раҳмонов, Мамадали Давлатов, Саттор Жўраев, Холиқ Хайруллаев каби кема капитанлари об-ҳаво ноқулай кунларда ҳам 2,5 тоннадан ошириб пахта теряптилар.

Колхозда терилган пахтага даланинг ўзида ҳақ тўлаш усулининг жорий этилиши терим суръатини тезлаштиришга ижобий таъсир кўрсатди.

ВАҚТ ҒАНИМАТ. ҒАЙРАТ ҚИЛ, АЗАМАТ ПАХТАКОР!

ЯНГИЙЎЛ районидаги Калинин номли колхозда машина билан пахта териш тобора қизиб бораяпти. Айниқса, Ойдин Иброҳимов, Кочали Махтамов ва Бектўра Абуев сингари механик-ҳайдовчилар маҳорат кўрсатиб ишламоқда. Суратда: пахта териш пайти.

А. АБАЛЯН фотоси.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

КОСМОНАВТ-УЧУВЧИ ЎРТОҚ В. Г. ЛАЗАРЕВГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Союз-12» космик кемасида орбита бўйлаб учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бу учишда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун космонавт-учувчи ўртоқ Василий Григорьевич **Лазарев**га **Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин ордени** ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1973 йил 2 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

КОСМОНАВТ-УЧУВЧИ ЎРТОҚ О. Г. МАКАРОВГА СОВЕТ ИТТИФОҚИ ҚАҲРАМОНИ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

«Союз-12» космик кемасида орбита бўйлаб учишни муваффақиятли амалга оширганлиги ҳамда бу учишда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатганлиги учун космонавт-учувчи ўртоқ Олег Григорьевич **Макаров**га **Совет Иттифоқи Қаҳрамони** унвони берилиб, **Ленин ордени** ва **«Олтин Юлдуз»** медали топширилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1973 йил 2 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ В. Г. ЛАЗАРЕВГА «СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ» УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет Иттифоқи граждани ўртоқ Василий Григорьевич **Лазарев**га «Союз-12» кемасида космосда учишни амалга оширганлиги учун **«СССР космонавт-учувчиси»** унвони берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1973 йил 2 октябрь.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ О. Г. МАКАРОВГА «СССР КОСМОНАВТ-УЧУВЧИСИ» УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Совет Иттифоқи граждани ўртоқ Олег Григорьевич **Макаров**га «Союз-12» кемасида космосда учишни амалга оширганлиги учун **«СССР космонавт-учувчиси»** унвони берилсин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. ПОДГОРНИЙ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль. 1973 йил 2 октябрь.

ШИЙПОН ҲАВОСИ

Қуёш тиккага келганда механизаторлар бирин-кетин машиналарини эгат бошига чиқариб, ўзлари тушлик қилгани дала шийпони томон йўл олдилар. 11-бригада дала шийпонига келган кишининг бахри-дили очилади. Қизил бурчакда газета ва журналларнинг янги сонлари турибди. Агитатор ва сиёсий ахборотчилар суҳбат ўтказадиган жой ҳам алоҳида жиҳозланган. Механизаторлар тушликдан сўнг бир дам бўлсада газета ва журналларга кўз югуртириб чиқишади, сиёсий ахборотчиларнинг қисқагина суҳбатини тинглашади.

Бригада аъзолари бу йил 135 гектар ерда деҳқончилик қилишмоқда. Эрта баҳорда қадалган чигитлар бугун уфқсиз майдонларда мўл «оқ олтин» бўлиб етилган. «Зангори кема»лар ва чаққон теримчилар эгат оралаб етилган ҳосилни жадал териб олмоқдалар. Улар гектар бошига камида 40 центнердан ҳосил кўтаришга бел боғлаганлар. Механизаторлардан Кармен Саитов, Илёс Зарипов ўртоқлар кунига 14—15 тоннага етказиб «оқ олтин» термоқдалар.

Бешинчи бригада далаларида ҳам иш қизғин. Пахтакорлар унумли меҳнатдан сўнг дала шийпонига чиқиб дам олишади. Бу ер радио ва телевизорлар билан жиҳозланган, газета ва журналлар вақтида келиб турибди. Механизатор ва теримчилар учун ҳар куни уч маҳал иссиқ овқат ташкил этилмоқда.

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхози заршунослари бу йил она-Ватанга 6250 тонна «оқ олтин» тортиқ қилишга аҳд қилганлар. Ҳосилнинг салкам 90 проценти «зангори кема»лар билан териб олинади. Шу кеча-кундузда 50 та терим машинаси икки сменада тиним билмай ишлаяпти.

А. РОЗИҚОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг штатсиз мухбири.

УЛКАН ХИРМОН УЧУН

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 3 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Халқ хўжалик планига нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — бир кунлик ўсиш, иккинчи стун — мавсум бошидан бери, учинчи стун — шу жумладан машина терими — бир кунлик ўсиш, тўртинчи стун — мавсум бошидан бери.

Пискент	3,41	63,17	3,65	64,69
Юқори Чирчиқ	5,68	59,87	6,61	65,14
Бекобод	3,38	59,49	3,70	69,93
Чиноз	3,01	55,25	2,65	53,92
Янгийўл	3,21	53,12	3,77	51,60
Оққўрғон	6,01	52,89	7,27	55,40
Ўрта Чирчиқ	3,80	52,31	5,04	61,21
Бўка	3,43	51,49	3,86	53,13
Область бўйича	4,15	55,07	4,97	58,58

БУХОРО ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ АКТИВИ ЙИҒИЛИШИ

НАВОИЙ, 3 октябрь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда Бухоро область партия активи йиғилиши бўлди. Йиғилишда пахтакор республикалар партия-хўжалик активининг КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев иштирокида бўлиб ўтган йиғилиши ишининг якунларини ва пахта ҳамда бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини йиғиб-териб олиш ва тайёрлаш суръатларини кучайтириш соҳасида область партия ташкилотининг вазифалари тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Бухоро область партия комитетининг биринчи секретари Қ. Муртазоев ва район партия комитетларининг биринчи секретарлари шу масала юзасидан ахборот бердилар.

Йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюросининг аъзолари В. Г. Ломоносов, Н. М. Матчонов, Т. Н. Осетров, Н. Ж. Худойбердиев иштирок этдилар.

РАСМИЙ ХАБАРЛАР

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ Л. И. БРЕЖНЕВ АМЕРИКА-СОВЕТ ҚЎШМА САВДО-ИҚТИСОДИЙ КЕНГАШИНИНГ РАИСИ Д. КЕНДАЛНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

Савдо масалалари билан шуғулланувчи Совет-Америка комиссиясининг Москвада ўтказилаётган учинчи сессияси иши муносабати билан Совет Иттифоқига келган Америка-Совет қўшма савдо-иқтисодий кенгашининг раиси Д. Кендални КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев 2 октябрда Кремлда қабул қилди.

Ишчанлик, конструктив характерда ўтган суҳбат чоғида СССР билан АҚШ ўртасидаги савдо-иқтисодий муносабатларнинг баъзи масалалари ҳамда икки мамлакат ўртасида савдо-иқтисодий ҳамкорликни янада кенгайтиришда Америка савдо-саноат доираларининг ва совет ташкилотларининг роли муҳокама қилинди.

Суҳбатда СССР Ташқи савдо министрининг ўринбосари В. С. Алхимов ва КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси А. М. Александров қатнашдилар.

Н. В. ПОДГОРНИЙ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний Сомали Демократик Республикаси Олий революцион кенгашининг вице президенти Муҳаммад Али Самантарни 2 октябрда Кремлда қабул қилди.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган суҳбат чоғида Совет-Сомали муносабатларини янада ривожлантириш масалалари ва халқаро аҳволнинг актуал проблемалари муҳокама қилинди.

Суҳбатда Сомали Демократик Республикаси Олий революцион кенгашининг аъзоси Муҳамуд Геле Юсуф, Сомали Демократик Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси Аҳмад Муҳаммад Адан ва СССРнинг Сомали Демократик Республикасидаги элчиси А. С. Пасютин иштирок этдилар.

А. Н. КОСИГИН АҚШ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ИҚТИСОДИЙ МАСАЛАЛАР БЎЙИЧА ЁРДАМЧИСИ, АҚШ МОЛИЯ МИНИСТРИ Ж. ШУЛЬЦ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин АҚШ президентининг иқтисодий масалалар бўйича ёрдамчиси, АҚШ молия министри Ж. Шульцни 2 октябрда Кремлда қабул қилди.

Амалий вазиятда ўтган суҳбат чоғида АҚШ билан СССР ўртасидаги иқтисодий алоқаларни ривожлантириш масалалари ҳамда ҳар икки мамлакатни қизиқтирувчи бошқа масалалар тилга олинди.

Суҳбатда Америка томонидан АҚШ давлат секретарининг ўринбосари У. Кейси, АҚШнинг СССРдаги мувaққат ишлар вакили А. Дабс, Совет томонидан ташқи савдо министри Н. С. Патоличев иштирок этдилар.

(ТАСС).

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ШОЛИ ЎРИШ ВА ТАЙЁРЛАШ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 3 ОКТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — ўрилган майдон, иккинчи стун — шоли тайёрлаш.

Юқори Чирчиқ	57,5	21,7
Бўка	49,0	13,3
Оққўрғон	41,3	4,1
Пискент	35,6	5,1
Янгийўл	34,8	1,8
Ўрта Чирчиқ	33,2	2,0
Бекобод	28,3	4,6
Чиноз	13,6	3,1
Оҳангарон	13,0	—
Область бўйича	35,1	5,2

ОҚҚЎРҒОН районидаги «Оққўрғон» совхозида мавсумда 100—150 тоннадан пахта териш мажбуриятини олган механизаторлар кўп. Шулардан бири ушбу суратдаги Жонибек Жабборовдир. У кунига ўз агрегати билан олти-етти тоннадан пахта тераяпти.

Х. АВВАЛОВ фотоси.

ЧЎПОНЛАР ЮТУҒИ

2-«Оҳангарон» совхози йирик қўйчилик фермасига эга. Бу соҳадан олинаётган даромад бойликка бойлик қўшяпти. Чўпонлар қўйларнинг яхши боқилишида ва маҳсулдорлигини оширишда катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Илғор чўпонлардан Аҳмад Муллаёров ва Қаршимат Мирзааҳмедовлар кўп йиллардан бери ўз касбларини улуғлаб, зиммаларига олган мажбуриятларини ортиғи билан бажариб келмоқдалар. Қ. Мирзааҳмедов бу йил 339 бош ўрнига 365 бош қўзи олиб, ҳаммасини соғлом парвариш қиляпти. Бу ҳар иккала чўпон қўйлардан жун қирқиб олиш мажбуриятларини ҳам ортиғи билан бажарди.

Бу моҳир чўпонлар ҳозир чорва қишловига тайёрланмоқдалар. Ем-хашак жамғариш, қўраларни ремонт қилиш ишлари тугалланай деб қолди. Қўралар ёнига кўплаб ем-хашак келтириб ғарамлаб қўйилди.

Н. АБДУРАСУЛОВ,
А. ЭШБОЕВ.

КАСАБА СОЮЗ ҲАЁТИ

ҚУДРАТЛИ ТЎЛҚИН

Ишлаб чиқаришни юксалтириш, ишлаб чиқариш муносабатларини шакллантириш, меҳнаткашларни тарбиялаш ва ишлаб чиқаришни бошқаришга уларни кенг жалб этишда социалистик мусобақа самарали восита бўлиб хизмат қилмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида» қабул қилган қарори асосида областимиз саноат корхоналари ва хўжаликларида социалистик мусобақа яна да ривожлантирилди. Мусобақани ташкил этишни такомиллаштириш ва самарадорлигини оширишда Чирчиқдаги Ўзбекистон химия машинасозлиги заводи коллективи бой тажриба тўплаган. Завод касаба союз комитетининг раиси Н. ШАРИПОВ мусобақани турли формаларда кенг қулоч ёйдириш туфайли эришилаётган муваффақиятлар ҳақида муҳбиримизга ҳикоя қилиб берди.

Завод партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган мажлисида КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг 1973 йил халқ хўжалиги планини муддатидан олдин бажариш юзасидан социалистик мусобақани кенг авж олдириш тўғрисидаги қарорининг бажарилишининг бориши ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Мажлисда асосан касаба союз ташкилоти йўли билан амалга оширилаётган тадбирлар устида гап борди.

Корхонамиз ишчилари тўққизинчи беш йилликнинг ҳал қилувчи йили планини муддатидан олдин бажариб, қўшимча юзлаб минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар. Бу вазифани бажаришда цехлар, бўлимлар, бригадалар, ишчилар, инженер ва техник ходимлар ўртасида ташкил этилган социалистик мусобақа қўл келмоқда.

Корхонамизда меҳнат қилаётган 3564 кишидан 3516 киши социалистик мусобақага жалб этилган. 1500 дан ортиқ ишчи ва хизматчи коммунистик меҳнат ҳаракатида актив иштирок этмоқда. Шулардан 825 киши коммунистик меҳнат зарбдори унвонига сазовор бўлган.

Завод касаба союз комитети маъмурият билан биргаликда социалистик мусобақанинг турли формаларини жорий этмоқда. Кейинги пайтда ишчилар ўз касбининг устаси, энг яхши мастер, энг илғор ёш ишчи, пешқадам бригада деган номларни олиш учун курашмоқдалар. Бундай мусобақаларда токарлар, пайвандловчилар, прессловчилар ва бошқа касб вакиллари иштирок этмоқдалар. Яқинда завод прессловчиларининг мусобақаси ўтказилди. Бу мусобақада В. Ушаков, Н. Усаров ва В. Житников ўртоқлар ғолиб чиқишди ва уларга ўз касбининг устаси деган ном берилди.

Мусобақанинг бориши ва унинг якунлари коллективга мунтазам равишда маълум қилиб турилади. Корхона ҳовлисига «Завод нафаси» деб номланган стенд ўрнатилган. Бу стендда цехлараро ойлик мусобақада ғолиб чиққанларнинг номи ва эгаллаган ўрни ёзиб қўйилади. Мусобақадош «Узбекхиммаш», «Уралхиммаш» ва «Первомайскхиммаш» заводлари коллективларининг ҳар квартал иш якунлари ҳам шу стенд орқали ишчиларга маълум қилинади.

Корхонамизнинг ҳар бир ишчиси коллектив олдида турган вазифаларни яхши билади. Шу вазифаларни муваффақиятли бажариш йўлида улар бор имкониятларни ишга солмоқдалар. Ҳозирги кунда ишбай усулида ишловчи 1300 дан ортиқ ишчи ўз зиммасига шахсий мажбуриятлар олган. Бу тадбир корхонада пландан ташқари кўплаб маҳсулот ишлаб чиқариш имконини бермоқда. Айни пайтда тайёрланаётган маҳсулот сифати ҳам яхшиланмоқда.

Кейинги пайтда 9 та цехнинг маҳсулоти биринчи кўрсатишдаёқ техника контроли бўлими томонидан қабул қилиб олинмоқда. Корхонада сифат куни ўтказиш одат тусига кирган. Ўтган давр мобайнида ҳаво пуркагич трубаси ва буғлатиш аппаратига давлат сифати белгиси берилди. Эндиликда яна уч хил маҳсулот сифат белгисини олишга тайёрланмоқда.

Тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш ва ишлаб чиқариш ҳажмини кенгайтиришда завод рационализаторлари ва ихтирочилари ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшмоқдалар. Бу йил рационализаторлар сони олдинги йилга нисбатан 10 процентга ошган. Ўтган давр ичида улардан 250 га яқин таклиф тушиб, шундан юздан ортиғи ишлаб чиқаришга жорий этилди. Пировардида неча ўнлаб минг сўмлик материал ва хом ашё тежаб қолинди.

Социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириш туфайли корхона ишлаб чиқариши тобора юксалмоқда. Мусобақадош коллективлар тўплаган тажрибалар кенг жорий этилмоқда. Кейинги пайтда «Уралхиммаш» заводи коллективи тажрибаси асосида корхонамизда техникани тараққий эттириш юзасидан шахсий планлар ишлаб чиқиш кенг йўлга қўйилди. Ҳозирги кунда салкам 300 инженер-техник ходим техникани тараққий эттириш бўйича ўз ижодий планларини ишлаб чиқмоқда. Бу тадбир ишлаб чиқариш жараёнларини тўла механизациялаш ва автоматлаштириш имконини туғдирмоқда.

Инженерларнинг ижодий плани асосида қозон пайвандлаш цехида қозон корпусларида тешикчалар ҳосил қилувчи ярим автоматик қурилма, трубаларни вальцовкалайдиган станок ишга туширилди.

Ишлаб чиқаришда мана шундай янгиликларни жорий этаётган, мусобақада ҳалол иштирок этиб, ғолиб чиқаётган ишчилар ва коллективлар моддий ва маънавий жиҳатдан муносиб тақдирланмоқдалар. Июнь ойида мусобақа ғолибларидан 12 киши корхона фонди ҳисобидан Болгария Халқ Республикасига бориб келди. Ойлик мусобақада ғолиб чиққан цех коллективларига завод кўчма қизил байроғи ва пул мукофоти тақдим этилмоқда. Шахсий мусобақада ғолиб чиққанлар эса вимпел ва пул мукофоти олмоқдалар.

Мусобақада моддий ва маънавий рағбатлантиришнинг кенг йўлга қўйилиши туфайли корхонада ойлик топшириқлар муттасил ортиғи билан адо этиб келинмоқда. Ҳозирги кунда ҳамма бир жон—бир тан бўлиб 27 декабргача йиллик планни бажариш ва қўшимча 250 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқда. Бу марранинг муваффақиятли эгалланишига шубҳамиз йўқ.

КОМСОМОЛ ПРОПАГАНДИСТЛАР ЎҚУВИ

Тошкент область партия комитетининг сиёсий маориф уйи область комсомол комитети билан биргаликда комсомол ўқуви шохобчасидаги «Ёшлар партия ҳақида» тўгаракларининг пропагандистлари учун уч кунлик семинар ташкил этди. Пропагандистлар тўгаракда ўтиладиган ўқув программаси бўйича консультациялар олдилар, лекциялар тинглашди. Жумладан, улар учун «КПСС XXIV съезди партия ва Совет давлатининг ташқи сиёсий фаолияти тўғрисида», «КПСС XXIV съезди ҳозирги босқичда партия иқтисодий сиёсатининг асосий масалалари тўғрисида», «КПСС коммунистик қурилиш даврида миллий муносабатларнинг ривожланиши тўғрисида» ва бошқа темаларда лекциялар ўқилди.

Семинар машғулотларини область партия комитетининг лектори К. С. Тэн, Тошкент олий партия мактабининг доценти, иқтисод фанлари кандидати Б. М. Фофанов, Низомий номли давлат педагогика институтининг доценти, фалсафа фанлари кандидати Ф. М. Прудников, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш инженерлари институтининг катта ўқитувчиси Л. М. Белявский ва бошқа ўртоқлар олиб боришди.

Комсомол пропагандистлар Совет Иттифоқи Қаҳрамони, В. Г. Поздняк ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати А. Ориповнинг чиқишини қизғин кутиб олдилар.

Семинар давомида пропагандистлар ўзаро иш тажрибаларини ўртоқлашдилар.

ҲАЛИМА ОБИДОВА Тошкентдаги 3-тикувчилик фабрикасида кўп йиллардан буён фидокорона меҳнат қилиб, талайгина шогирдлар тайёрлади. Суратда: Ҳ. Обидова ёш тикувчи В. Исоқжонова билан.

Гулчеҳра Эгамбердиева фотоси.

ФАН ва ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

„ТОБЛАНГАН“ ПОЛИЭТИЛЕН

Халқ хўжалиги ва рўзғорда полиэтилендан ясалган хилма-хил ашёлар ишлатилмоқда. Бу ашёлар енгил, пишиқ ва сув ўтказмайди. Аммо бу материал баланд ҳароратга чидаш бера олмайди, шунинг учун ҳам унинг қўлланиш имкониятлари чекланган.

Хўш, полиэтиленнинг мана шу «қусури»ни қандай қилиб йўқотиш мумкин? Латвия ССР Фанлар академияси ёғоч кимёси институти билан Латвия Давлат университети кимё факультетининг олимлари полиэтиленга ионлантирувчи нурланиш таъсир эттиришга қарор беришди. Шу тахлитда полимер модданинг молекуляр структурасини ўзгартириш мумкин бўлди. Гамма—нур ёки тезлаштирилган электрон тарами туширилган полиэтилен анча эластик бўлиб қолади ва хатто икки юз даража иссиқликда ҳам ўз шаклини ўзгартирмайди. Қуёш радиациясига ва органик эритувчи моддалар таъсирига ҳам бардош берадиган бўлиб қолади.

Бундан ташқари «Тобланган» полиэтилен плёнкани қизиган ҳолатида анча чўзиш ҳам мумкин бўлиб қолди. Чўзиб совитилгач, шу ҳолатида қолаверади. Аммо материал яна қизитилса дарҳол аввалги ҳолатига қайтади. Бинобарин ундан озиқ-овқат маҳсулотларидан тортиб коррозиядан сақлаш лозим бўлган машина деталларигача ғоят хилма-хил буюмларни ўраш ва герметик ҳолга келтиришда фойдаланиш йўли очилади.

Латвиялик олимлар билан Москва «Пластик» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг мутахассислари «термоплен» (иситиб ўралувчи полиэтилен плёнка шундай деб аталди) олиш технологиясини ишлаб чиқишди. Шу янгиликни ишлаб чиқариш ўзлаштирилаётган биринчи тажриба—саноат линияси барпо этилди.

(ТАСС мухбири).
Рига.

ПНЕВМАТИК ФЛОТАЦИЯ МАШИНАСИ

Грузия Фанлар академияси кончилик механикаси институтининг ёш илмий ходими Т. Печурчлишвили яратган пневматик флотация машинасини ишлаб чиқаришга жорий этишдан йилига 200 минг сўм тежалади. Машина Қирғизистондаги Қадамжо кончилик — металлургия комбинатида мис, сурма рудаларини саралашда ишлатилмоқда. Шундай машинани ясаш харажатлари механик машина ясаш ҳаражатларидан ўн баравар оз, иш унуми эса 4—5 баравар кўп.

Машинада ҳаво пуфакчаларини майдалайдиган махсус қурилма ишлатилиши принципиал янгилик бўлди. Натижада 40 микрондан ҳам майдароқ минерал зарраларини ажратиб олиш мумкин бўлиб қолди. Илгари эса бунинг учун қиммат турадиган кимёвий усул қўлланилар эди.

(ТАСС мухбири).
Тбилиси.

САҲРОИ КАБИРНИНГ ТУПРОҚ КАРТАЛАРИ

Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг илмий ходими В. Риженков Саҳрои Кабирнинг шимолида деҳқончилик учун яроқли ўн минг гектар майдонни текшириб чиқди. Жазоирнинг Бискра шаҳри районида 152 минг гектар майдоннинг тупроғини суратга олди. Ҳозир у ана шу ерга келгусида қишлоқ хўжалик экинлари экишнинг харитасини тайёрламоқда. Жазоир Халқ Демократик Республикаси қўриқ ерларида ана шу хариталар асосида шу йилнинг кузидаёқ тикка зовур қудуқлари, суғориш системалари қазила бошлайди.

Жазоирда қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга совет мутахассисларининг катта бир гуруҳи ёрдам бермоқда. Уларнинг кўпчилиги бу мамлакатга Ўзбекистондан келишган. Жазоирнинг турли департаментларида институт илмий ходими Г. Нагаев, тупроқшунослик илмий-тадқиқот институти лабораториясининг мудири Х. Мақсудов, Ўзбекистон республика тупроқ экспедициясининг инженери С. Кочубей, В. Риженков билан бирга муваффақиятли меҳнат қилмоқдалар.

Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги министрлигининг вакиллари Жазоир деҳқонларига ер тузишда, топография соҳасида, агрохимия ва ветеринария хизматини вужудга келтиришда, пахтачиликни ривожлантиришда ва ғалла ҳамда озуқа экинларини парвариш қилишда кўмаклашмоқдалар.

Жазоир Халқ Демократик Республикасида Совет Ўзбекистонидан келган кўпгина бошқа мутахассисларни ҳам яхши билишади. Булар орасида топограф О. Чиркин ва тупроқшунос А. Твердоступ бор. Улар Жазоирда бир миллион гектар майдоннинг биринчи геоботаника харитасини тузишда иштирок этиб, мамлакатнинг қарийб ҳамма жойини кезиб чиқдилар.

Н. АРТЕМЬЕВ,
УзТАГнинг штатсиз мухбири.

Илғор қурувчи Александр Курилов номини «Главташкентстрой»га қарашли 8-қурилиш трестининг коллективи ҳурмат билан тилга олади. У йигирма йилдан буён қурилишда ишлаб, нормасини доимо ортиғи билан адо этиб келмоқда. Айни кунларда меҳнат зарбдори ҳамкасблари билан пойтахтимиздаги Давлат банки биноси қурилишида жонбозлик кўрсатмоқда. СУРАТДА: А. Курилов ҳамкасблари Ю. Мерошкин ва Ш. Тоировлар билан бажарилган иш сифатини кўздан кечирмоқда.

Л. Глауберзон фотоси.

СУРЪАТ ЎСМОҚДА

Ҳал қилувчи йил планини муддатидан илгари бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган 8-темир-бетон буюмлари заводи Оҳангарон шаҳрининг илғор саноат корхоналаридан бири ҳисобланади.

Коллектив йил давомида планга қўшимча юзлаб минг кубометр йиғма-темир бетон буюмлари ишлаб чиқаришга қарор қилган эди. Шу кунгача 47 минг 400 ўрнига 48 минг 120 кубометр маҳсулот тайёрланиб, план 102 процент қилиб бажарилди. Бу ютуқда В. Петрова етакчилик қилаётган 1-цех ишчиларининг ҳиссаси катта. Коллективнинг И. Терехин, М. Муҳамаджонов ва Р. Нажимова каби коммунистик меҳнат зарбдорлари кунлик топшириқларини 150—170 процентга етказиб адо этмоқдалар. Ана шундай илғор ишчиларнинг ғайрати билан кунига 194 кубометр ўрнига 200 ва ундан зиёд кубометр йиғма темир-бетон маҳсулотлари тайёрланмоқда.

Шунингдек, корхонанинг арматура ва қурилиш цехлари ишчилари ҳам баракали меҳнат қилмоқдалар.

О. ХУШНАЗАРОВ.

Агитбригада сафарда

Тошкент область партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг агитбригадаси ўз сафида бир группа лекторлар ва санъаткорларни олиб, воҳамиз районлари бўйлаб сафарда юрибди.

Агитбригаданинг ўн кунлик сафарининг дастлабки даври Чиноз районининг хўжаликларида ўтди.

Ҳозир агитбригада Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» ва Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозларнинг далаларида «оқ олтин» тераётган колхозчилар ва ёрдамчи теримчиларга хизмат кўрсатмоқда. Сўнгра у Ўрта Чирчиқ ва Оққўрғон районларига ўтади.

Ж. ХОЛМАТОВ.

ТЎҚҚИЗИНЧИ беш йилликнинг учинчи ҳал қилувчи йилида Чорвоқ ГЭСининг оқава канали қурилиши тезкорлик билан олиб борилмоқда. СУРАТДА: канал қурилишида.

В. ТАРАН фотоси.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ФИЛЬМЛАРИ ФЕСТИВАЛИ

Тошкент областидаги колхоз ва совхозларнинг маданият уйлари, клубларида, бригада дала шийпонларида ва чорвачилик фермаларида қишлоқ хўжалик фильмларининг фестивали бошланди. Пахтачилик, чорвачилик ишларини механизациялаштириш, ерларни суғориш ва сув билан таъминлашга, новаторлар тажрибасига бағишланган юздан ортиқ кинолента кўрсатилмоқда.

„ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА“ГА ЁЗИЛИНГ

1918 йил 6 ноябрда, Улуғ Октябрь Социалистик революциясининг бир йиллиги арафасида қоғоз ниҳоятда камлиги, иқтисодчи-журналист кадрларнинг етишмаслигига қарамай Москвада «Экономическая жизнь» газетасининг биринчи сони чиқди. Газета нашри Халқ Комиссарлари Советининг В. И. Ленин имзолаган Декретига мувофиқ тасдиқланди.

Владимир Ильич бу газетага жуда катта эътибор билан қаради, кўпинча ноширчилик ишларининг ҳатто техник масалалари билан ҳам шуғулланарди. 1918 ва 1924 йиллар мобайнида «Экономическая газета»да В. И. Лениннинг 130 дан ортиқ ҳужжати — мақолалари, хатлари, қайдлари, телеграммалари, мурожаатлари, нутқлари, Меҳнат ва Мудофаа Совети ҳамда Халқ Комиссарлари Советининг В. И. Ленин томонидан шахсан ёзилган ёки таҳрир қилинган қарорлари босилди.

В. И. Ленин «Экономическая жизнь»ни жуда муҳим орган деб ҳисоблар, уни мунтазам ўқиб борар, ўз нутқ ва докладларида газета материалларидан фойдаланар эди. Меҳнат ва Мудофаа Советининг органи бўлган бу газета, Ленин таъбирича, хўжаликни бошқариш ва унга раҳбарлик қилиш ишида партиянинг содиқ ёрдамчиси эди. Ленин «Экономическая жизнь» тажрибаларни жамлайдиган орган, хўжалик қурилишига раҳбарлик қиладиган орган, хўжалик юритишдаги хатолар, камчиликлар ва нуқсонларни аёвсиз танқид қиладиган орган бўлиши учун ҳаракат қилди.

Ленин Горкада даволанаётган ва дам олаётган пайтида Горбуновга хат ёзиб, «Рус газеталаридан «Правда», «Известия» ва «Экономическая жизнь»ни албатта юборишини» илтимос қилган эди.

Биз бу ерда В. И. Лениннинг «Экономическая жизнь» газетасидаги иштироки билан боғлиқ бўлган айрим мисолларнигина келтириб ўтдик. Ҳозир чиқиб турган «Экономическая газета» бевосита ўша «Экономическая жизнь» газетасининг давомчисидир. «Экономическая газета» ҳам ўз фаолиятида В. И. Ленин кўрсатмаларига амал қилиб келмоқда. У Совет Иттифоқидаги энг оммавий газеталардан бири ҳисобланади. Ҳозир тиражи 860 минг нусхадан ортиқ. Газета саноат корхоналари, партия ва хўжалик органлари, халқ хўжалиги турли тармоқларининг иқтисодий хизматлари ходимларига мўлжалланган.

КПСС Марказий Комитетининг ҳафталиги — «Экономическая газета» 1974 йили қўйидаги асосий масалаларни мунтазам ёритиб боради:

— КПСС XXIV съезди қарорлари асосида партиянинг ҳозирги даврдаги иқтисодий сиёсати;

— коммунистик қурилишнинг муҳим иқтисодий проблемалари;

— партия маорифи системасининг бошланғич сиёсий мактаблари учун «Иқтисодий билим асослари» курси бўйича материаллар, шунингдек, коммунистик меҳнат мактаблари тингловчиларига ёрдам тариқасидаги материаллар;

— кадрларнинг иқтисодий ўқуви (экономикани ўрганувчиларга ёрдам тариқасида ўқув методик материаллар ва қўлланмалар билан бирга);

— халқ хўжалигининг турли тармоқларида хўжалик ислоҳотининг тажриба ва проблемалари. Хўжалик ислоҳоти масалалари бўйича янги расмий материаллар;

— ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштириш, бошқарувда иқтисодий-математик методлар ва автоматлашган системаларни қўлланиш практикаси масалалари;

— техника тараққиётини тезлаштириш, юксак меҳнат унумдорлиги, тежамкорлик режими, ишлаб чиқариш резервларидан тўла фойдаланиш учун курашда корхоналар коллективлари тўплаган тажрибалар.

— Корхоналардаги иқтисодий иш тажрибалари тўғрисида завод ва фабрикалар, колхозлар, совхозлар, қурилиш ташкилотлари иқтисодий хизматларининг ходимлари, транспорт ва савдо иқтисодчилари ҳикоя қилиб берадилар.

— Газета «Директор минбари» рубрикаси остида корхоналарнинг муҳим иқтисодий масалалари юзасидан саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналари раҳбарларининг мақолаларини мунтазам бериб боради.

— «Савдо ва маиший хизмат экономикаси» рубрикаси остида эса савдо, маиший хизмат, коммунал ва шаҳар хўжалиги корхоналарининг иши ёритилади.

— «Қишлоқдаги иқтисодий ишлар» бўлимида қишлоқ меҳнаткашларининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш учун кураши, аграр-саноат бирлашмаларининг ишлари, колхоз ва совхозларда ички хўжалик ҳисоб-китоби масалалари юзасидан материаллар бериб борилади.

— «Чет эл экономикаси» бўлимида газета ўз ўқувчиларини Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши фаолияти, социалистик мамлакатларнинг иқтисодий ҳамкорлиги билан таништириб боради.

— «Маълумотлар столи» рубрикаси остида газетхонларга иқтисодий ҳамда хўжалик-ҳуқуқий масалалар бўйича консультациялар, саволларга жавоблар бериб борилади.

Ҳафталик чакана савдога чекланган миқдорда чиқарилади. Шуни ҳисобга олиб, унинг ҳамма сонларини мунтазам ўқиб боришни истаган газетхонлар 1974 йил учун ўз вақтида обуна бўлишлари керак. Обуна барча алоқа бўлимларида, шунингдек, жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

П. АНТОНОВ,
«Экономическая газета»нинг Ўрта Осиё бўйича мухбири.

ДУНЁ ОВОЗИ

ЎЛИМГА ТИК БОҚИБ

Ф. КАСТРО САЛЬВАДОР АЛЬЕНДЕНИНГ ЎЛИМИ ҲАҚИДА

Пренса-Латина агентлиги Куба пойтахтидан Куба революцион ҳукуматининг бош министри Ф. Кастронинг «Ла Монеда» президент саройида 11 сентябрда юз берган воқеалар тўғрисида, президент Сальвадор Альенденинг қаҳрамонона ўлими ҳақида айтганларини маълум қилди.

11 сентябрь эрталаб соат 6 дан 20 минут ўтганда, президент Альенденинг Томас Моро кўчасидаги резиденциясида телефон жиринглади. Президентни давлат тўнтариши бошланаётганлиги ҳақида огоҳлантиришди. Президент дарҳол тревога билан шахсий соқчиларини уйғотиб президент саройига жўнашга, ўзининг президентлик постида туриб, Халқ бирлиги ҳукуматини ҳимоя қилишга қарор қилди. Соқчилардан 23 нафари кузатувида автомат милтиқлар билан, иккита пулемёт ва учта базук билан қуролланган ҳолда улар тўртта машинада эрталаб соат 7.30 минутда президент саройига етиб келишди.

Президент қўлида милтиқни ушлаган ҳолда бош дарвозадан саройга кирди. Бу вақтда «Ла Монеда» саройини одатдагидек карабинерлар қўриқлаб туришарди.

Альенде саройнинг ичида туриб ўзи билан бирга келган кишиларни йиғди, вазиятнинг жиддийлиги ҳақида ва Чилининг конституцион, қонуний халқ ҳукуматини фашист тўнтаришидан ҳимоя этиб, ўлимгача курашишга қатъий қарор қилганлиги ҳақида уларга маълум қилди. Мавжуд имкониятларни таҳлил қилиб чиқди ва «Ла Монеда»ни мудофаа қилиш юзасидан дастлабки кўрсатмаларни берди.

Бир соат ичида С. Альенде радио орқали уч марта халққа мурожаат қилди. У охиригача ҳимояланишга тайёр турганлигини маълум қилди.

Соат 8 дан 15 минут ўтганда фашист хунтанинг вакили президентга ўз постини ташлаб кетиш ва унга қариндош-уруғлари ҳамда ходимлари билан бирга мамлакатдан чиқиб кетиши учун самолёт берилиши ҳақидаги таклиф билан мурожаат қилди. Президент бу таклифни рад этди, «сотқин генераллар номусли одам қандай эканлигини билмайдилар» деди.

Кейин президент ўз хонасида саройга етиб келган карабинёрлар корпусининг олий офицерлари билан қисқа йиғилиш ўтказди. Улар ҳукуматни ҳимоя қилишдан бош тортган эдилар. С. Альенде уларга саройдан дарҳол жўнашлари ҳақида нафрат сўзлари билан буйруқ берди. Бу йиғилиш вақтида «Ла Монеда»га уч қўшин турлари адъютантлари етиб келишди. Президент ҳозир ҳарбийларга ишонадиган вақт эмас, деб айтди ва уларнинг саройдан кетишларини сўради. Шунга қарамай у майор Суарес билан дўстона хайрлашди. Суарес бир неча йил мобайнида ҳарбий-ҳаво адъютанти лавозимини эгаллаб турган эди.

Адъютантлар ва карабинёрлар корпусининг офицерлари кетгандан сўнг бир неча минут ўтгач, саройни қўриқлаб турган карабинёрлар гарнизонининг раҳбари ўз бошлиғининг кўрсатмасини бажариб, саройда турган барча карабинёрлар олдига ўзининг қўл остидагилардан бирини жўнатиб, уларнинг саройдан кетишлари ҳақида буйруқ берди. Карабинёрлар ўзлари билан бирга қурол-яроғларнинг бир қисмини олиб саройдан кета бошладилар. «Ла Монеда»ни мудофаа қилишга мўлжалланган карабинёрларнинг танк ва бронетранспортёрлари ҳам ўз позицияларидан кетди.

Шу орада «Ла Монеда»га министрлар, секретарлар, маслаҳатчилар кела бошлади. Президентнинг қизлари Беатрис ва Исабель, Халқ бирлиги блоки партияларининг кўп сонли тарафдорлари ва аъзолари мана шу танг ҳолатда президент билан бирга бўлиш учун етиб келдилар.

Тахминан соат 9 дан 15 минут ўтганда президент саройини ўққа тутиш бошланди. Умумий сони 200 нафарга яқин бўлган пиёда бўлинмалари Конституция майдонига туташ кўчалар бўйлаб ҳужумга ўтдилар, улар сарой томон ўт очдилар. «Ла Монеда»ни қўриқлаб турганларнинг сони 40 кишидан ошмасди. С. Альенде ўт очишга жавобан ўқ узишга буйруқ берди ва бу отишмада ўзи шахсан иштирок этди. Пиёда қўшинлар катта талафот кўриб чекиндилар.

Шунда фашистлар танкларни жангга ташладилар. Битта танк Монеда кўчаси бўйлаб ҳаракат қилар, бошқалари Театинос, Аламеда, Моранде кўчаларидан келарди. Конституция майдонида бир неча танк пайдо бўлди. Базукдан отилган ўқ билан бир танк яксон қилинди. Бошқа танклар президент хонасига қараб ўт очишди. Бронетраспортёрлардаги пулемётлардан ҳам ўт очиб уларга ёрдам бериб туришарди.

Соат 10 дан 45 минут ўтганда президент саройида бўлган ҳамма одамларни йиғиб, келажакда авж оладиган кураш учун раҳбарлар ва ижрочилар керак бўлади, бинобарин, қўлида қурол бўлмаганларнинг ҳаммаси биринчи имконият бўлган ҳамон саройдан кетишлари лозим деди. Қуроли борлар эса ўз жанговар постларида туришлари лозим. Бироқ, йиғилганлардан ҳеч ким «Ла Монеда»ни ташлаб кетишни ҳоҳламас эди.

Бу пайт жанг давом этарди. Фашистлар янгидан янги ультиматумлар қўйишар, агар ҳимоячилар таслим бўлмаса Чили ҳарбий ҳаво кучларининг самолётлари жангга ташланади, деб қўрқитардилар.

Соат 11 дан 45 минут ўтганда президент саройда турган ўзининг қизлари ва барча аёлларни (улар тўққиз нафар эди) йиғиб, «Ла Монеда»дан кетинглар деб буйруқ берди. Чунки, улар ҳалок бўлишлари мумкин эди. Шунинг учун ҳужум қилаётганлардан саройдан аёлларни эвакуация қилиш учун уч минутлик танаффус беришни сўради. Фашистлар отишмани тўхтатишдан бош тортдилар. Бироқ, шу вақтда «Ла Монеда»га атака қилиш учун самолётларга имконият бериш мақсадида қўшинлар саройдан чекина бошладилар. Ўт очишнинг бу вақтинча тиниши аёлларнинг саройдан чиқиб кетишига имкон берди.

Тахминан кундуз соат 12 ларда ҳаводан ўққа тутиш бошланди. Самолётлар ташлаган биринчи ракеталар «Ла Монеда» ҳовлисида портлади.

Жангнинг учинчи соати ўтиб борарди. Снарядлар тугаб қолган эди. Шунда президент саройни қўриқлаб турган карабинёрлар гарнизонининг қурол-аслаҳа омбори дарвозасини бузишга буйруқ берди. Унинг ўзи «Ла Монеда» қишки ҳовлисидан ўтиб келди ва омбор дарвозаси очилмаётганлигини кўргач, уни граната билан портлатишга буйруқ берди. Омборда тўртта пулемёт, анчагина милтиқлар, патронлар, противогазлар ва каскалар топилди. Қурол-аслаҳалар тақсимлаб бўлингач, Альенде ҳаммага ўз жойини эгаллашга буйруқ бериб, ўзи қўлида қурол билан шундай хитоб қилди: «Бу тарихнинг биринчи саҳифасига шундай ёзилади! Менинг халқим ва Америка қолган давомини ёзади!».

Шу вақтда ҳаводан яна ўққа тутиш бошланди. Бомба портлашидан дераза ойналари учиб кетиб, уларнинг бир парчаси Альендени енгил жароҳатлади. Бу президент ҳис қилган биринчи жароҳат эди.

Бир неча минутдан сўнг самолётлар, танклар, артиллерия ва пиёдалар иштирокидаги янги аралаш атака бошланди.

Худди мана шу лаҳзада С. Альенде чинакам жасорат кўрсатди. Саройни ўт олганлигига қарамай Альенде қўлида базук билан эмаклаб, ўзининг кабинетига келди ва бир ўқ билан Моранда кўчасида турган танкни сафдан чиқарди. Бир неча дақиқа ўтгач, иккинчи ҳимоячи бошқа яна бир танкни яксон қилди.

Фашистлар аланга олган саройга кираверишда ўт очишни кучайтириб, янги танклар ва бронетранспортёрларни жангга ташладилар. Президент бир неча ҳимоячилар билан бирга биринчи қаватга тушди ва фашистларнинг Моранда кўчаси томондан саройга кириш учун қилган уринишини қайтарди.

Шунда фашистлар ўт очишни вақтинча тўхтатиб, сарой ҳимоячиларига икки парламентёрни юбориш ҳақидаги илтимос билан мурожаат қилишди.

Фашистлар парламентёрлардан таслим бўлишни талаб қилишди, президент ва бошқа ҳимоячиларга саройни ташлаб кетиш ва улар хохлаган мамлакатга жўнашни таклиф қилдилар. С. Альенде фақат ўзининггина эмас, балки барча ҳимоячиларнинг фикрини ифодалаб, сўнгги томчи қони қолгунча саройни ҳимоя қилишга тайёр эканликларини маълум қилди. Қаршилик кўрсатиш давом этарди.

Соат 1 дан 30 минут ўтганда президент ҳимоячиларнинг жанговар сафларини кўздан кечириш учун иккинчи қаватга кўтарилди.

Бу вақтга келиб, фашистлар саройнинг биринчи қаватини қўлга олишга муваффақ бўлгандилар. Бироқ, мудофаа қатнашчилари иккинчи қаватда уларнинг ҳужумларини бартараф этиб турардилар. Кундуз соат иккига яқинлашгандагина ҳужумчилар иккинчи қаватнинг биноларидан бирига киришга муваффақ бўлдилар. С. Альенде бир неча дўсти билан қизил залга кириб олди. Фашистларнинг киришига тўсқинлик қилишга уринган вақтда ўқ унинг қорнига тегди. С. Альенде стулга таяниб, иккинчи ўқ кўкрагига тегиб йиқилгунча ҳужум қилаётган фашистга қарши отишни давом этди. Ўлган бўлишига қарамай унга автоматдан бир неча ўқ узиб тилка-пора қилиб ташлашди.

Президент ўлганлигини кўрган шахсий қўриқчилар қарши ҳужумга ташланди ва фашистларни чекинишга мажбур этди. Кейин улар С. Альенденинг жасадини президент хонасига кўтариб келишди. Президент курсисига ўтказишди, президент лентасини кийгизиб, президент байроғи билан ўраб қўйишди.

Президент ўлимидан сўнг ҳам сарой ҳимоячилари қаршилик кўрсатаверишди. Кундуз соат тўртга яқинлашганда бир неча соат мобайнида давом этган ёнғингина сўнгги қаршиликни тўхтатди.

Қирқ киши етти соат мобайнида артиллерия, танклар, авиация ва пиёдаларнинг кучли ҳужумларини бартараф қилиб, «Ла Монеда»ни сақлаб турганлигини билиб кўплар ҳайрон бўлишди.

С. Альенде ўзининг халқ ишини ҳимоя қилиб туриб ўлиш ҳақида берган сўзининг устидан чиқишда қаттиқ турди ва қатъийлик кўрсатди. Унинг ирода кучи, ташкилотчилик таланти ва шахсий қаҳрамонлиги ҳайрат қоларлидир. Бу қитъада ҳеч бир президент бундай жасорат кўрсатмаган. Олижаноб ниятлар бир неча бор қўпол куч билан бостириб келинган. Лекин ҳеч қачон бу қўпол куч ғоя кишиси томонидан кўрсатилган бундай қаршиликка дуч келмаган. Альенденинг қуроли ҳамиша сўз бўлиб келган эди.

Сальвадор Альенде шундай садоқат, шараф, жасурлик ва қаҳрамонликни намойиш қилдики, бутун фашист тўдаси унинг олдида ожиз эди.

«Комсомольская правда», 2 октябрь.

■ ЧИЛИДАГИ ҚОНЛИ ТЕРРОР ТЎХТАТИЛСИН!
■ ЖАҲОН ХАЛҚЛАРИ ҲАРБИЙ ХУНТАНИ ҚАҲР-ҒАЗАБ БИЛАН ҚОРАЛАМОҚДА.
■ ЧИЛИ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ ЛУИС КОРВАЛАН ВА БОШҚА ВАТАНПАРВАРЛАР ДАРҲОЛ ОЗОД ҚИЛИНСИН.

Сантьяго кўчаларида хунта қўшинларининг безориликлари давом этмоқда. Ҳамма жойда қонли террор изини кўриш мумкин. Мамлакатда сўл кучлар вакилларини қатл этиш, оммавий қамоққа олишлар давом этаяпти. Суратда: Сантьяго кўчаларининг бирида террор қурбонларини кўриб турбсиз.

ТАСС фотохроникаси.

Чилида террор

НЬЮ-ЙОРК, 2 октябрь. (ТАСС). Бу ерда Сантьягодан олинган хабарларга қараганда, хунта Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари Луис Корваланнинг ишини ҳарбий трибунал судига топширган. Луис Корвалан «давлатга хиёнат қилиш»да айбланади.

Хабар беришларича, Л. Корвалан ўлим жазосига ҳукм қилиниши мумкин.

Ҳарбий хунта мамлакатда қонли репрессияларни давом эттирмоқда. Расмий маълумотларга қараганда, ўтган кунлар ичида Сантьягода ватанпарварлардан яна тўққиз киши қатл этилган. Мамлакатда одамлар кўплаб қамоққа олинмоқда. «Чукикамата» мис кони идора ходимларининг катта бир группаси узоқ муддат билан қамоққа ҳукм қилинган. Масалан, кон бош бошқарувчисининг собиқ ўринбосари коммунист Херальдо Кабрера 17 йилга ҳукм қилинган.

* * *

ЛОНДОН, 2 октябрь. (ТАСС). Чилидаги ҳарбий хунта ўз фикрича, ўқувчиларга «муайян ғоявий таъсир» кўрсатиши мумкин бўлган мактаб дарсликларининг ҳаммасини йиғиштириб олиб, йўқ қилишни буюрган. Саккиз университетнинг ҳаммаси ва уларнинг вилоятлардаги филиаллари ёпиб қўйилган. Қуролли кучларнинг вакиллари янги ректорлар қилиб тайинланган.

* * *

БУЭНОС-АЙРЕС, 2 октябрь. (ТАСС). Бу ерда матбуот конференцияси ўтказилди. Чилининг ўз мамлакатидан қочиб қутила олган икки граждани матбуот конференциясида Чилидаги мудҳиш террор ва жабр-зулм тўғрисида сўзлаб берди. Ҳарбий хунта аввалги ҳукуматга хайриҳоҳ гумон қилинган кишиларнинг ҳаммасига нисбатан қаттиқ жазо чораларини қўлланмоқда. Мамлакат қўрқув ва ваҳимага тушиб қолган. Одамлар кўчаларда бир-бирлари билан гаплашишдан қўрқадилар. Ҳарбийларнинг ўтакетган бебошлиги мамлакат аҳолисини қаттиқ ғазаблантирмоқда. Христиан-демократик партиянинг раҳбарлари ўтакетган реакция томонига ўтганидан кейин бу партиянинг оддий аъзолари ўз жонларини хавф остида қолдириб бўлса ҳам аввалги ҳукуматнинг тарафдорларини яшираётганлигини кўрсатувчи кўп ҳоллар маълум.

МУТАХАССИСЛАРНИНГ ЯНГИ ОТРЯДИ

ХАНОЙ. 2 октябрь. (ТАСС). Яқинда 2 мингдан ортиқ киши ВДР олий ўқув юртларини тамомлаганликлари тўғрисида диплом олишди. Уларга инженер, экономист, врач, ўқитувчи унвонлари берилди. Улар орасида Виньфу вилоятидаги давлат қурилиши институтини тамомлаган 400 қурувчи инженер, Ханой педагогика институтини битириб чиққан 800 ўқитувчи бор. Юқори малакали мутахассисларнинг янги отряди жонажон ўлкаларни қайта тиклашда қатнашиш учун республиканинг турли районларига йўлланма олдилар.

Харобалардан қайта тикланаётган ВДР экономикаси бу мутахассисларга жуда муҳтож.

ЮКСАК БАҲО БЕРИЛДИ

СОФИЯ, 2 октябрь. (ТАСС). Бу ерда болгар-совет дўстлиги умумхалқ комитети активлари билан Ҳиндистон, Эрон, Италия, Франция ва Уругвайдан келган Совет Иттифоқи билан дўстлик жамиятлари намояндаларининг учрашуви бўлиб ўтди.

Меҳмонлар умумхалқ комитетининг ишига юксак баҳо бериб, болгар-совет дўстлигини мустаҳкамлашда унга янги муваффақиятлар тиладилар.

Болгария Компартияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, болгар-совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Ц. Драгойчева тўпланганларни табриклаб нутқ сўзлади.

Учрашув қатнашчилари чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари союзи ҳамда совет-болгар дўстлиги жамияти номига табрик телеграммалари йўлладилар.

ГЕРМАНИЯ КОМПАРТИЯСИ ПРАВЛЕНИЕСИНИНГ ПЛЕНУМИ

БОНН. 2 октябрь. (ТАСС). 29 ва 30 сентябрда Дюссельдорфда Германия Компартияси правлениесининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум Германия Компартиясининг Гамбургда ўтказиладиган съезди олдидан тайёргарлик масаласига бағишланди. Бу ерда эълон қилинган ахборотда шу тўғрида гапирилади.

Ахборотда бундай дейилади: Германия Компартияси правлениеси демократик жамоатчиликка мурожаат қилиб, Чили реакциясининг Чили Коммунистик партияси бош секретари Л. Корваландан ва мамлакат озодлиги учун курашган неча минглаб бошқа кишилардан уч олиш ниятига қарши норозилик кампаниясини кенг авж олдиришга даъват этди.

Германия Компартиясининг правлениеси тинчликсевар кучларнинг Москвада ўтказиладиган жаҳон конгресси номига табрикнома йўллади.

Ахборотда айтилишича, пленум партия правлениесининг съездда қиладиган ҳисобот докладн лойиҳасини, шунингдек съезд резолюцияси лойиҳасини ва съездга бериладиган бир қанча наказларни маъқуллади.

Миср Араб Республикаси. Нил дарёси мамлакатнинг асосий суғориш тармоғидир. Айни вақтда бу дарё қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ташишда кема карвонлари учун йўл вазифасини ҳам ўтамоқда. Суратда: Асуан района соҳилларининг бирида.

ТАСС фотохроникаси.

ЙЎҚОЛГАН ОДАМЛАР

«Венадаги яҳудийлар. Бировлар бу ердан кетса, бошқалари келмоқда». «Вашингтон пост» газетаси Хью Маллигэннинг ана шу сарлавҳа остидаги мақоласини босиб чиқарди. Новости матбуот агентлиги ўқувчилар эътиборига ана шу мақолани бироз қисқарган ҳолда ҳавола қилади.

Қандайдир маълум бир қисқа вақтда жаҳоннинг турли мамлакатларидан келган миллионлаб яхудийлар Вена орқали ўтишди. Шунинг учун Россиядан жўнаб кетган яхудий Мейер Фридман ва Россияга қайтиш учун ҳаракат қилаётган яхудий Александр Шапошник ҳам бу шаҳарда, айнан бир вақтда учрашиб қолганликлари тасодифий бир ҳол эмас.

Фридманлар оиласи ўз юкларини автобусга юклашди. Машина Дунай кўприги орқали Александр Шапошник истиқомат қилаётган ғиштин биноли квартал ёқалаб юрди. А. Шапошник аслида қассоб, ҳозир эса шофёр бўлиб, кунига бир неча соатлаб ишлашга мажбур бўлмоқда. У Совет Иттифоқига қайтишга руҳсат олиш умиди билан яшамоқда.

Тахминан 360 яхудий Шапошник сингари Россияга қайтиш учун Исроилдан жўнаб кетди. Бироқ, ўтган йили фақат 31 кишигина Ватанига қайтишга руҳсат ололди, холос. Шапошник айтишича у Исроилда танигай ва билган яхудийларнинг 95 проценти Россияга қайтиш истагидалар.

Мальцгассе кўчасидаги биринчи уйда оғир ҳаёт кечираётганлар Россияга қайтиш иштиёқи билан яшамоқдалар. 4 қаватли бу ғиштин бино тобора нураб бормоқда, унга ҳеч ким меҳр билан қарамаяпти ҳам, тезарак атрофларга кийимларни қуритиш учун арқонлар осиб ташланган.

Бу бинонинг уйлари қоронғу, йўлкалари зах, қайнатилган карамнинг ҳиди димоққа урилади, водопровод кранлари бузуқ бўлганлиги учун сув томиб ётибди. Шапошник Исроилдан жўнаб кетган бошқа бир яхудийлар оиласи билан бирга торгина уйда яшамоқда. Бу ерда ҳеч қандай шароит йўқ. Ҳамма учун бир канфорали плита ва бир водопровод крани бор, холос.

«Ёрдам беринг, — деб илтижо қилди у яхудий тилида. Сўнг ўрин-кўрпа ва деворлардаги қандала изини кўрсатди. Шу ҳам ҳаёт бўлдими?!

— Бизга пул эмас, Россияга қайтиш учун руҳсатнома керак».

«Бу турар-жой учун биз ҳар ойда 150 шиллингдан тўлаб турамиз, — дейди ифлос уй кийимидаги аёл хомуш ҳолда. Бу аёл онаси билан шу кулбада 2 йилдан бери яшаб келаётган экан.

«Биз икки қуённинг кетидан қувиб, бирини ҳам ушлай олмаган кимсанинг ўзимиз, — дейди Шапошник. Совет паспортларини Исроилга жўнаш олдидан топширган эдик. Ҳозир эса Исроилдан жўнаб кетиб, уйга қайтиш учун руҳсатнома олиш ниятида кунларни санай бериб ҳисобдан адашдик.

Бошқалар бу гапни маъқуллаб, бош қимирлатишарди.

Шапошник даврадагиларнинг дард-аламини тўкиб соларди. «Мен Ватанимга хат ёзиб, бу ерда оғир аҳвол эканлигини ва келманглар деганим учун Исроил турмасида 11 кун қамоқда ётиб чиқдим. У қўлидаги кишан изларини кўрсатди. «Буюмларимни айтмайсизми, — деди сўнг хўрсиниб. Бор-йўғимни тортиб олишди. Уни қайтариб олиш учун икки марта жарима тўлашга мажбур бўлдим. Шапошник тўшак орасидан кичкина қизил ёзув дафтарчасини олди. «Мана қаранг 4.000 доллар тўлашга мажбур бўлдим. Бошқа бир киши менга худди ана шундай дафтарчани кўрсатиб, 2.500 доллар тўлашга мажбур бўлганлигини айтди. Бошқалар уйларига кириб кетиб, ана шундай рақамлар ёзилган дафтарчаларни олиб чиқишди».

Автобус кўчманчилар лагери бўлиб қолган Шенау темир дарвозалари олдига келиб тўхтади. 400 акрли майдонни ишғол қилган ва собиқ император Франц Иосифнинг ов қиладиган жойи ҳисобланган бу ерни Исроил маъмурлари қочоқларни сақлаб турадиган маконга айлантиришган.

Атрофи тикан симлар билан ўралган ва Австрия полициячилари томонидан кечасию-кундузи қўриқлаб туриладиган бу лагерь бир йўла 250 муҳожирни сиғдира олади. Кўпчилик бу ерда бир кун тунайди, холос, бошқалари эса ўша куниёқ Исроилга жўнаб кетади. Мейер Фридман ҳам бугун жўнаб кетмоқда. Айни вақтда, яъни Фридман Тель-Авивга учадиган самолёт бортига чиқар экан, Александр Шапошник қуйидаги сўзларни такрор ва яна такрор таъкидлайди: «Исроилдагилар батамом бошқа одамлар, улар менга буткул ёт кишилар. Мен уйга қайтишни истайман. Менинг уйим — Россия».

Икки йўқолган одам. Бири уйига қайтишни орзу қилади, бошқаси эса Исроилга ошиқади.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ПАХТАКОРЛАР ХИЗМАТИДА

Далаларда меҳнат қилаётган пахтакорлар дастурхонига ҳар куни иссиқ нонлар етказиб берилмоқда. 200 та тандирда кунига 40 тонна ун ёпилмоқда.

Яқинда Бўка район марказида яна бир нонвойхона ишга туширилди. У суткасига олти тоннадан ортиқ нон ёпиб бераётир. Усмон Юсупов номли комбинатда ҳам янги типдаги электр тандир ишга туширилди. У комбинат ишчи ва хизматчиларига 4 минг донадан ортиқ нон етказиб бермоқда. Шунингдек, Алимкентда, Оққўрғон районининг марказида янги тандир хоналар ишга туширилди.

Область матлубот жамияти нонларнинг сифатини яхшилаш борасида анча иш қилмоқда. Деярли ҳамма нон ёпиш корхоналари қайтадан реконструкция қилиниб, кўпчилиги оби нон ишлаб чиқаришни ўзлаштирди. Бундан ташқари, пахта заводларида ва пунктларда ҳам кулча нонлар ёпиш ташкил қилинмоқда.

ХУШХАБАРЧИЛАР

Долзарб кунларда 1400 дан ортиқ хушхабарчилар дала меҳнаткашларига хизмат қилмоқда. Буларнинг ярмидан кўпи велосипед ва бошқа транспорт воситалари билан таъминланган. Областимизнинг пахта далаларида ишлаётган миришкор деҳқонларга 50 дан ортиқ автомашина тез-тез хат-хабарлар, посилкаларни элтиб бермоқда. Бундан ташқари, бешта кўчма автомашинада алоқа бўлимлари ўрнатилган. Алоқачилар янги йил газета ва журналлари учун обуна тўплаётирлар.

Областимиз колхоз-совхозлари, поселкаларда ҳам янги алоқа бўлимлари ишга туширилди. Оҳангарон районининг «Янги ҳаёт» қишлоғидаги алоқа бўлими куни-кеча иш бошлади. Шунингдек Бекобод районидаги «Зафар» поселкасида, Бўка райони марказида. Юқори Чирчиқ районидаги Ленин номли колхозда ҳам янги алоқа бўлимлари ишга туширилди.

ШАҲАР ЖАМОЛИ

Сергелининг истиқболи порлоқ. Пойтахт яқинидаги бу район кун сайин гўзаллашиб бормоқда. Яқинда бу ерда 4 қаватли учта турар-жой биноси фойдаланишга топширилди. Шаҳарчани ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларига ҳам алоҳида эътибор берилаётир. Бу йил шаҳарда 10 мингдан ортиқ манзарали ва мевали дарахт кўчатлари ўтқазилади. Иккита ҳиёбон ташкил этилмоқда.

Районда турар-жойлар кўлами янада кенгайиб боради. 160 минг квадрат метр турар-жой майдонини ўз ичига олган 2-микрорайон барпо этилади. Бу ерда қуриладиган 4 ва 5 қаватли бинолар 1100 ўринли мактаб, ҳар бири 280 ўринли иккита болалар боғчаси, поликлиника, касалхона, турли муассасалар лойиҳаси ишлаб чиқилмоқда. Пойтахтимиздаги «Ташгипрогор» институтининг иккинчи лойиҳалаш устахонаси бу иш билан банд.

Сергели районида қуш тўсиқли дарпардалар тайёрловчи завод ҳам ишга туширилади. Мебель фабрикаси ҳам шу янги шаҳарчада қад кўтарди.

БИЛИМ—ОММАГА

Китоб — билим чироғи. Шунинг учун ҳам областимизда кутубхоналар сони йилдан йилга ортиб бормоқда. Чиноз районида ташкил этилган кутубхона аҳоли хизматида. Ҳозир унинг 50 мингдан ортиқ китоб фонди бор. Китобхонлар ҳам йил сайин ортиб бораётир. Кутубхонанинг ўқув зали ҳар доим ўқувчилар билан гавжум.

Кутубхона ходимлари пахтакорларга хизмат қилиш учун кўчма кутубхона ташкил этишди. Кўчма кутубхона навбатма-навбат колхозларнинг дала шийпонларида бўлиб, янги нашр этилган китобларни аҳоли ўртасида пропаганда қилмоқда. Улар ўзлари билан бирга ҳар ойда чоп этиладиган журналларни ҳам пахтакорларга етказиб бермоқдалар.

ВОЛГА СОҲИЛИДА ЎЗБЕК КУЙЛАРИ

Биз Куйбишев шаҳрида ўқиймиз. Бу ерда театрлар, томоша заллари ва телевизор экрани орқали мамлакатимиздаги қардош халқлар санъатига бағишланган концерт программалари кўрсатиб турилади. Яқинда Волга бўйидаги бу қадимий рус шаҳри телевидениеси ўзбек санъаткорлари ижодига бағишланган эшиттиришни кўрсатди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Муҳаббат Шамаева Ғафур Ғулом шеърига басталанган «Моҳигул» қўшиғини ва бошқа ашулаларни ижро этди. Шунингдек Рано Шарипова, Дилафруз Жабборова ва бошқа санъаткорлар ижро этган қўшиқ ва рақслар намойиш қилинди. Бу эшиттириш бизларда яхши таассурот қолдирди.

Э. ИСМАТУЛЛАЕВ.

САНЪАТ ЯНГИЛИКЛАРИ

МАВСУМ ОЛДИДАН

ЎЗБЕК давлат филармонияси янги мавсумга катта тайёргарлик кўрмоқда. Бу ерда иттифоқимизда донги кетган таниқли санъат арбоблари ва киллари билан қизиқарли учрашувлар ўтказилади, совет ва чет эл саҳна усталари ўз маҳоратларини намойиш этишади. Филармония коллективи классик ва ҳозирги замон музикасини кенг омма ўртасида пропаганда қилишга катта аҳамият бермоқда. Пойтахтимизнинг олий ўқув юртларида, корхона ва муассасаларида ҳозирги кунларда музика шинавандаларига абонементлар тарқатилмоқда. Музикани севувчилар ана шу абонементлар билан филармонияда бир йил давомида концертларни томоша қилишлари мумкин.

Мактаб ўқувчилари учун мўлжалланган программаларда Ленин ва Ватан ҳақидаги қўшиқлар, Ўзбекистон композиторларининг ёшларга бағишлаб басталаган музикалари кенг ўрин олган. Ўқувчи ёшлар бу ерда опера ва симфония жанрлари билан танишишади. Ўзбек санъатини ривожлантиришда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келаётган моҳир бастакор Муҳаммаджон Мирзаев ижодига бағишланган лекцияларни тинглашади.

КИНО ШИНАВАНДАЛАРИГА

КИНО уйида янги фильмларни томоша қилиш билан бир қаторда сўнгги йилларда экранга олиб чиқилган бадиий лента░ларни муҳокама қилишда, иштирок этиш, кино санъати тарихи ҳақида лекциялар тинглаш мумкин. Таниқли экран усталари билан ижодий учрашувлар ўтказилмоқда.

Бу ерда сўнгги ҳафталар ичида қизиқарли учрашувлар бўлиб ўтди. Томошабинларда «Жаҳон экранида янги фильмлар» деб номланган кеча катта қизиқиш уйғотди. Пойтахтимиз меҳмони бўлиб турган таниқли поляк кинорежиссери Анджей Вайда кино ихлосмандлар билан учрашиб ўз фаолияти ҳақида гапириб берди.

Яқинда кино уйида ранг-баранг ленталар яратувчи кинематография ходимларининг Совет Армияси жангчилари билан учрашувини ўтказиш мўлжалланмоқда. Шунингдек, Тошкентда катта муваффақият билан ўтган V Бутуниттифоқ телевизион фильмлар фестивалида ғолиб чиққан ленталар намойиш этилади.

ДАЛАДА КОНЦЕРТ

ЯҚИНДА пойтхатимиздаги тўқимачилар саройи ҳаваскорлик тўгараги қатнашчилари Пискент районидаги 1-«Пискент» совхози меҳнаткашлари ҳузурида меҳмон бўлишди. Очиқ саҳнада ўз маҳоратларини намойиш этиб, тўпланганларнинг ҳурматига сазовор бўлдилар. Ҳаваскор қўшиқчи Тошпўлат Эгамбердиев, Неъмат Исматуллаев, Маҳмуд Турсуновларнинг чиқишлари катта қизиқиш уйғотди.

Шу кунларда тўгарак аъзолари областимизнинг колхоз ва совхозларида бўлиб, ранг-баранг программаларда концертлар қўйиб беришмоқда.

Агитбригада аъзолари Ленин номли, Карл Маркс номли, Охунбобоев номли, Тельман номли, Ҳамза номли ва бошқа хўжаликларда бўлиб, донгдор пахтакорлар ва чорвадорлар ҳузурида ўз маҳоратларини намойиш этишади.

А. ВАЛИЕВ.

Лирик мисралар

ШАҲРИМ-ФАХРИМ

Хива менинг она тупроғим,
Шон-шуҳратли қадимий шаҳар.
Пешвоз чиқиб кутиб оламан,
Меҳмон бўлиб келсангиз агар.
Кўҳна қалъа дарвозасидан
Узим бошлаб кираман сизни.
Бағридаги ноёб қасрлар
Жалб этади диққатингизни.
Тарихларнинг гувоҳи бўлган.
Кўчалардан олиб юраман.
Нақшин девор мадрасаларнинг,
Таърифини сўзлаб бераман.
Калта минор ёнига бориб,
Фикрингизни чулғайди хаёл.
— Нега битмай чала қолган деб,
Менга боқиб сўрайсиз савол.
Шунда ғурур тошиб қалбимда
Дейман бунинг устаси бобом.
У раҳматлик қурувчиликда
Бўлган экан санъаткор одам.
Умрим бўйи миноралрга
Безак бериб ғишт тарашлаган.
Ёвуз хоннинг фармони билан
Буни ҳам у қура бошлаган
Аммо, ярим қолган пайтида
Дардга дучор бўлибди оғир.
Хон чорлабди шундай бўлса ҳам,
Дебди: Ишни ташлама сағир!
Иш бошлабди бобом бечора,
Хонга қарши қайтаролмай гап.
Миноранинг нақ тепасидан,
Ҳолдан тойиб кетибди қулаб.
Шу фожиа эсимга тушса,
Хонга қарши ошади қаҳрим,
Яна менга азиз туюлар
Бобом қони тўкилган шаҳрим!

Дўстжон МАТЖОН.
ХИВА.

ТЕРИМЧИ ҚИЗ ҚЎШИҒИ

Колхозимиз пахтасин
Олтин дедим, дур дедим.
Баҳслашайлик, ҳой йигит,
Пахтазорга юр дедим.
Қизлар ялқов йигитга
Қиё боқиб қарашмас.
Чевар теримчи қизга
Ишёқмас ёр ярашмас.
Мард бўлсанг чиқ
майдонга,
Этак боғлаб пахта тер.
Ҳисса қўшиб зўр ишга,
Кейин майли кўкрак кер.
Колхозимиз пахтасин
Олтин дедим, дур дедим.
Баҳслашайлик, жон йигит,
Пахтазорга юр дедим.

Турсунбой МАҲМУДОВ.

АРЧАЗОРДА. А. Абалян фотоэтюди.

ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

Ака-ука Мухартовларнинг «ичак узги» қизиқ гаплари ҳаммага манзур.

Полвон П. Рублев маҳоратини намойиш этмоқда.

Иван Анисимов ўргатган айиқлар қизиқ номерлар кўрсатди.

Акробатчи Николай Маленкин ва Анатолий Киселёвлар. И. Глауберзон фотолари.

Хар тўғрида

ДУНЁДА ЭНГ УЗУН КЎЧА

ЎЗИНИНГ узунлиги билан «дунё чемпиони» ҳисобланадиган кўча Буэнос-Айрес шаҳридадир. Бу кўчанинг номи Ривадавья бўлиб, унда жойлашган уйларнинг номери 20 мингдан ҳам ортиқдир.

ҚАРИШНИНГ САБАБЛАРИ

ОЛИМЛАР томонидан кўп йиллар давомида олиб борилган илмий тажрибалар шуни кўрсатдики, одам умри ўтган сари унда микроэлементлар миқдори сезиларли даражада орта боради. Натижада мураккаб микрокомплекс пайдо бўлиб, организм аъзолари фаолияти сусайиб қариш бошланади. Узоқ йиллик тадқиқотлар асосида қариш жараёнини маълум даражада секинлаштирувчи дори-дармонлар ишлаб чиқилган.

КУНИГА НЕЧА МАРТА ЕР ҚИМИРЛАЙДИ

СЕЙСМОГРАФЛАР (зилзилани текширувчи олимлар) ҳар куни ернинг 60 минг мартага яқин аста тебранишини қайд этадилар.

ЭНГ УЗОҚ ЯШАЙДИГАН ДАРАХТЛАР

КУПГИНА дарахтлар узоқ яшайди. Масалан Осина (тоғтерак) — 300 йил, вяз (бужун) —350 йил, қайин — 575 йил, чинор — 1500 йил, дуб (эман) —1800 йилгача кўкариб туради.

ЭЛЕКТРОНЛАР КАМ БЎЛСА

АГАР инсон организмида электронлар протонларга нисбатан бир процент кам бўлганда, одамлар бир-бирлари билан муносабатда бўлолмас эдилар. Унда қудратли куч кишиларни ҳар тарафга ирғитиб ташларди. Ҳатто ер шари инсон оёғига худди қадоқтош каби боғланганда ҳам уни ушлаб туролмас эди.

СУЗИШНИ БИЛМАЙДИГАН ҲАЙВОН

ДЕЯРЛИ барча ҳайвонлар сузишни билади, Туя эса, оёқлари шунчалик ялпоқ бўлишига қарамасдан, сувнинг чуқур жойига етган ҳамон дарҳол чўкабошлайди.

Спорт

КУБОК ЭГАСИ ТОШКЕНТДА АНИҚЛАНАДИ

9 октябрда пойтахтимиздаги «Ёшлик» спорт аренасида бокс бўйича ёшлар ўртасида СССР кубоги учун мусобақалар бошланади. Тошкентда мамлакатнинг биринчи группага кирган саккиз командаси куч синашади. Булар РСФСР, Украина, Белоруссия, Қозоғистон, Арманистон, Ўзбекистон, Латвия ва Москва шаҳрининг бокс коллективларидир. Бу командалар икки кичик группага бўлинади. Ўзбекистон чарм қўлқоп усталари Москва, Латвия, Арманистон боксчилари билан бир группада учрашдилар. Ҳар бир группадан иккитадан ғолиб команда финалга чиқади. Группаларда биринчи ўринни олганлар 1—2 ўрин учун, иккинчи ўринни олганлар 3—4 ўрин учун матч ўтказишади.

Мусобақага москвалик Бутуниттифоқ тоифали судья В. Дадаев бош судья этиб тайинланди. У аппеляцион жюрининг раиси ҳамдир.

Айни чоқда Боку шаҳрида мамлакатимизнинг иккинчи группа бокс командалари мусобақаси ўтказилади.

ҲАЛ ҚИЛУВЧИ ЎЙИНЛАР ОЛДИДАН

Биринчи лига футбол коллективлари маррага яқинлашмоқдалар. Кучлилар сафида қатнашиш ҳуқуқини берувчи дастлабки икки ўрин учун кураш тобора қизимоқда. Бу курашда ҳамон Кишиневнинг «Нистру» ва Одессанинг «Черноморец» коллективлари етакчилик қилишмоқда. Кейинги турда «Нистру» Харьковнинг «Металлист» командасини қабул қилиб, 1:0 ҳисобида енгди. «Черноморец» эса «Спартак» (Ивано-Франковск)ни мағлубиятга учратди — 2:0. Ҳозир «Нистру» 33 ўйиндан 46 очко, «Черноморец» 32 ўйиндан 44 очко тўплади. Одессаликлар ҳужумчиси Шепель ўзининг мавсумдаги ўттизинчи тўпини киритди.

Москва темирйўлчилари Душанбе шаҳрида «Помирь» устидан ўн бир метрликларга кўра ғалабага эришиб ўз очколарини 40 тага етказдилар. Тўртинчи ўринда бораётган «Нефтчи» асосий вақт ичида «Шинник»ни енга олмади. Бокуликлар ўн бир метрликлар киритилгандан сўнг бир очко олдилар ва ўз «жамғарма»ларини 38 тага етказдилар.

Ҳал қилувчи ўйинлар олдинда турибди. 12 октябрь куни «Черноморец» — «Нистру», «Локомотив» — «Нефтчи», 13 октябрь куни «Нефтчи» — «Черноморец», 22 октябрь куни «Нефтчи» — «Нистру» учрашувлари бўлади.

РЕСПУБЛИКА ЧЕМПИОНАТИДА

Ўзбекистон футбол чемпионатида навбатдаги ўйин бўлди. Мана уларнинг натижалари: «Меҳнат» (Марғилон) — «Старт» (Тошкент) — 2:1, «Заря» (Жалақудуқ) — «Чимён» (Чирчиқ) — 3:3, «Трактор» (Тошкент) — «Мотор» (Гулистон) — 2:2, «Металлург» (Олмалиқ) — «Текстильшчик» (Қўқон) — 3:1. Ҳозир биринчи группада «Меҳнат» 14 ўйиндан 22 очко олиб, олдинда бормоқда.

„ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ“ГА ОБУНА БЎЛИНГ!

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» газетасига 1974 йил учун обуна бошланди. Обуна барча алоқа бўлимларида, корхона ва қурилишлар, колхоз-совхозлар ва муассасаларда жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Газетанинг уч ойлик обуна баҳоси 1 сўм 32 тийин, олти ойга — 2 сўм 64 тийин, бир йилга 5 сўм 28 тийин.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА ЎЗ ВАҚТИДА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ!

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 18.30 — МОСКВА. **Футбол: «ДИНАМО»** (Киев) — «ФРЕДРИКСТАД» (Норвегия), «ДИНАМО» (Москва) — «СПАРТАК» (Москва). 20.00 — Миллионлар ленинча университети. 20.30 — ТОШКЕНТ. 20.45 — Ахборот. 20.55 — Олинган мажбуриятлар изидан. 21.10 — Ахборот. 21.30 — Концерт. 22.00 — МОСКВА. «Вақт». 22.30 — **Хоккей:** ЦСКА — «ДУКЛА» (ЧССР). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 15.00 — МОСКВА. 15.05 — Янгиликлар. 15.15 — Ўқув кўрсатуви. 17.30 — Болалар учун кўрсатув. 18.00 — Фан оламида. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Болалар учун фильм-концерт. 18.55 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 19.25 — Концерт. 20.00 — «Замандас» программаси. 20.30 — Концерт. 21.00 — Кинокўрсатув. 22.00 — Жанговар постда. 22.30 — Ўн минут музика. 22.40 — **Мовий осмон** (теленовелла). УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Фильм-концерт. 19.50 Классик музика саҳифаларида. 20.30 — **Эски масжиддаги тўқнашув** (бадиий фильм).

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 4|X да **Менинг жаннатим,** 5|X да **Хотинимнинг эри** (кеч соат 7 яримда).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 4|X да **Қачонгача мой ейсан,** 5—6|X да **Беш кунлик куёв** (кеч соат 7 яримда бошланади).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — ИВАН АНИСИМОВ РАҲБАРЛИГИДАГИ ЎРГАТИЛГАН АЙИҚЛАР АТТРАКЦИОНИ (кеч соат 7 яримда; шанба кунлари — кундуз соат 3 ва кеч 7 яримда; якшанба кунлари — кундуз соат 12, 3 ва 7 яримда).

КИНО

Қулфсиз эшик — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун), ҲАМЗА номли (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», (жуфт соатларда).

Тартиб учун қилинган жиноят — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Гул ва тош (2 серия, ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Мени ҳали кўрасиз (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00), **Хонимлар ва жаноблар** (20.00, 21.45): «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ».

Иван Васильевич касбини ўзгартирмоқда — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Ўгай она — «ЧАЙКА» (тоқ соатларда).

Привалов миллионлари (2 серия) — «МОСКВА», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Робинзон Крузонинг ҳаёти ва ажойиб саргузашти — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Сангам — «КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун).

Тузалмас одам — «СПУТНИК», «ДРУЖБА» (тоқ соатларда).

Сиз ҳамма гапни айтмабсиз, Ферран! — «СПУТНИК» (жуфт соатларда).

А. НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА

12 ОКТЯБРДА

МАВСУМ ОЧИЛАДИ

РЕПЕРТУАР ПЛАНИ

12|X да — **ДИЛОРОМ,**
13|X да — **СЕВГИ ТУМОРИ,**
14|X да — **ЭТИК КИЙГАН МУШУК** (кундузи), **ЗОЛУШКА** (кечқурун),
16|X да — **МАЙСАРАНИНГ ИШИ,**
17|X да — **Бир актли балетлар: «КАРМЕН-СЮИТА», «ОЙИМҚИЗ ВА БЕЗОРИ»,**
18|X да — **ДОН КАРЛОС,**
19|X да — **ТАНОВОР,**
20|X да — **ТРАВИАТА,**
21|X да — **ЗОЛУШКА** (кундузи), **ФЛОРИЯ ТОСКА** (кечқурун).

Кундузги спектакллар соат 12 да, кечки спектакллар кеч соат 7 да бошланади.

Билетлар сотилмоқда.

«ЧИНОЗ» ШАҲРИДАГИ АВТОМОТЕЛ «ЖИГУЛИ» АВТОМОБИЛЛАРИГА ГАРАНТИЯЛИ ТЕХНИКА ХИЗМАТИНИ КЎРСАТАДИ

Хизмат кўрсатиш учун зарур бўлган эҳтиёт қисмлари ва материаллар бор.

«ЖИГУЛИ» АВТОМОБИЛЛАРИ ЭГАЛАРИ! Автомотел хизматидан фойдаланинг!

Ўзбекистон КП Ўрта Чирчиқ район комитети ва район ижроия комитети «Коммунизм» колхози раиси О. Бердиевга отаси

Худойберди ҚУШОҚОВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Бизнинг адрес: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари — В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808 пропаганда ва адабиёт санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши ва ахборот, спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги ва фан мактаб, олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050. Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048. Эълонлар бўлими — В38142. Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Индекс 64634. В. 1834. Р—03729.